

ADRES :
Tahsin Coşkan Cad.
No. 42 ABANA

YAZILARINIZI

İSTANBUL

HÜROMUZA

YOLLAYINIZ

Abana Gazetesi

abana

«SAHİPSİZ MEMLEKETİN BATMASI HAKTIR;
SEN SAHİP OLURSAN ABANA'N BATMAYACAKTIR!»

Behçet Kemal ÇAĞLAR

ŞENŞETTİN YÜCE TÜRK ve ORT.
Cagaşlı, Akmerkez, Cad. No: 10, Şişli
Tel: 27 87 52
İSTANBUL

— Broşür, afiş, pankart,
malzeme desen, takvim, elbise,
tiyatro ve müzikle ilgili trans-
fer işleri, kartpostal, kurt ve her
türde offset işleri—

SAYI : 54

1 HAZİRAN 1978 PERŞEMBE

Sayısı 200 Kr.

FAŞİZM KASTAMONU'DA DA TIRMANIYOR. MEHMET SAZAK KURŞUNLANDI

EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ SAZAK'A, ARAC MHP İLÇE
BAŞKANININ OĞLU OLAN ÖĞRENCİSİ YEDİ KURŞUN SIKTI. SAZAK'IN DURUMU İYİ

Ülke çapında tırmanan faşizm, sokak hatta Karaman'a'ya da sızdı. İstanbul'da, sonra Arac'ta, Bozkurt'ta ve merkezde olaylar çıktı.

Son iki devre CHP milletvekili aday, Kastamonu Eğitim Enstitüsü Müdürü Mehmet Sazak'ın (44) vurulduğu haberi tüm Kastamonu'da çabucak duyuldu. Haberli duyan ve Sazak'ın Kastamonu Devlet Hastanesinde yatmakta olduğunu öğrenen gazetemiz, hastaneyi telefonla aramış da Sazak'ta görülmemiştir. Gazetemiz Genel Yayın Müdürü olan oğlunun sonra Kastamonu'da yaptığı bu rastlantılara göre olayların akışı şöyledir:

Sazak kadir özellikle 1968'den bu yana öğretmen yetiştiren kaynakları ile geçirme savaşı vermiş, bu savaşı (1) «Milli Cephe» adıyla tüm bir başarıyla kazanmıştır. Milli Cephe düşüncesine göre öğretmen kadrolarını yeniden düzenlemiş, eski ve yeni yönetin kadrolarını değiştirmiş, daha demokratik eğitim ve yönetin kadrolarını oluşturulması için bu okul-

lar bilindiği gibi iki ay geçmiştir. Kimileri hâlâ açılmamıştır.

Kastamonu Eğitim Enstitüsü'nde bu kökü değişikliği gölmemiştir, yalnızca Müdür ve Müdür Baş Yardımcısı değiştirilmiştir. Kast. Eğt. Enstitüsü ve Öğretmen Lisesi'nde toplam 20 öğretmen ve 1000 kadar öğrenci vardır. Milli Cephe devrinde oradan oraya süründürülen Mehmet Sazak görevi sırasında bu okuldan 4 gün sonra (21 Nisan) başlıyor. Olay günü 12 Mayıs.

OLAY ÖNCESİ KASTAMONU'DA DURUM

Olay öncesi saçıların bir sen tırmanışını görüyoruz. En çok Milli Meslek Lisesi'nden bir öğretmen, Sağlık Koleji'nden bir öğretmen ölmüş. Diğerleri tutuklanmış, bir süre sonra serbest bırakılmış. Valilik bu konuda yasadışı işleme başvurmuş. Olay bakanlığa bildirilmekteydi. M. Eğitim Bakanlığı için üzerinden durmuş.

27 Nisan'da Sazak, öğretmen atamaları için Ankara'dayken Eğitim Enstitüsü'nün sağıcı öğretmenleri, öğretmenlerinin öncülüğünde sokaklara çıkıp slogan atmaya, bağırıp çağırmaya başladılar. Bu olayla sağıcı grup öğrenciler CHP yapısına eğilmiş. Valilik gösteri için izin vermedi. Göstericiler hakkında hiç bir yasadışı işleme yapılmadı.

Bu iki olayın teşkilatı kalma üzerine sağıcı kesim kendini

göçlü görmeye başladı.

Ayrıca Sazak, gösterilere katılan öğretmenlerden birinin başına yerlere atılmasını sağlayarak yoldanlarını azaltmış. Bu öğretmenlerden 3'u rapor ve nedenlerle Kastamonu'dan ayrılmış. Bunlardan Üstünlük Orhan Göktürk (halen tutuklu) okul ve öğrencilerle ilişkisi sınırlıdır, yerlere atılmış. Aklın mesleği öğretmen ol-

mayan, ancak doktor gibi sağıcı kadroları olarak ders veren öğretmenler de Sazak tarafından okullardan kesilmiş. Öğrenci kadroları istenir işleri ve öğrenci müfettişler de lokal teslim almışlar.

Olay günü öncesi Eğitim Enstitüsü Müdürü Mehmet Sazak'ın Öğretmen Lisesi'nde, iki öğrenci tarafından

(Sonu 2. de)

MEHMET SAZAK'I FAŞİSTLER KURŞUNLADI
KAHROLSUN FAŞİZM

Catalteyit'te 15 metrelik bir duvara yanlıyız «Mehmet Sazak'ı faşistler kurşunladı. — Kahrolsun faşizm!» yazmış. (Foto Abana)

BOZKURT'TA FAŞİZM

23 NİSANDA, TÖRENE KATILANLARI "ATATÜRK ve DEVRİM
ŞEHİTLERİ İÇİN SAYGI DURUŞU"NA ÇAĞIRAN ÖĞRETMEN
KADIR GÜLCÜ'NÜN BAŞINA GELENLER

Öğrendiğimize göre 23 Nisan Bayramı'nda Tören Komitesi olan Bozkurt Lisesi Öğretmeni KADIR GÜLCÜ'nün, törene başlamak için «Atatürk ve Devrim Şehitleri için bir dakikalık saygı duruşuna çağırması sonucu çıkan olaylar sonunda öğretmen Kadir Gülcü Bozkurt'tan ayrılmak zorunda bırakılmıştır.

Bozkurt Lisesi Müdürü ve Bozkurt Kaymakamı gerillerin yanında yer almıştır.

Olayı Kadir Gülcü'nün Kastamonu Valiliğine verdiği 24 Nisan tarihli dilekçeden aktarıyoruz:

«Valilik Makamına, Kastamonu 23 Nisan 1978 günü Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlama törenlerinden Kutlama Komitesi'ne «Tören Komitesi» olarak görevlendirildim.

Kutlama Komitesi'nce hazırlanan kutlama programında «Bir dakikalık saygı duruşuna belirtmek amaç saygı duruşu için ya-

plıcağ saygı duruşu çağrı sözü (.....) biçiminde bir karar kılınmıştır.

Tören Komitesi olarak saygı duruşuna çağırarak «Atatürk ve Devrim Şehitleri için bir dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum» biçiminde yaptım.

Tören tamamlandı. Aynı gün saat 16.30'da Şehir Kütüphanesinde bulunan İktisat Matbaası Şefi Hacı Hasan İnan ve sağıcı yardımcısı Selahaddin Tiryaki tarafından düzenlenen çağırılma. Olay çıktığında 8-10 kişilik bir grupla karşılaştım.

Bu grup bana saygı duruşuna çağrı sözümü okuyarak «had Atatürk neyse ne, Devrim Şehitleri ne oluyor? Bu sözün altında başka anlamlar yatıyor» biçiminde söz söyletiler. Ben de «Kutlay ve Kardeş Savaşçı'daki şehitler için saygı duruşunu belirttim.

Aynı gruptan İktisat Matbaası sahibi Hasan İnan yeniden «bu sözün altında çok şeyler

yatar. Sevinde sonra görüşme dedi. Olay Bozkurt Kaymakamı ve Şehir Kütüphanesi çalışanları tarafından.

Grup dağıldıktan sonra bir iki kişi bana telefonla aradılar. Telefonla arayan bir kişi iki kez «Sizden birisi yanına gel, adamı bağ ver!» diye konuştu.

Durumu Kaymakam'a bildirdim. Beni «bac ve, büyütme. Ben müdahale edersem, burası Matbaası olaylarına döner» diye uyardı.

Ön güvenliğim tehlikeye düşüyor. Devrim Şehitleri, Özgür 24.4.1978 günü Bozkurt Lisesi Müdürü, Hacı Eğitim Müdürü ve Kaymakam'ın birlikte telefonladıkları, kütüphane Lise Müdürü'nün 23.4.1978 günü beni tehdit eden grupla birlikte MHP'nin parti binasında oturup bir süre konuşmalarından tinn aldım.

(Sonu 2. de)

ARAC'TA FAŞİZM

Çağınışta dışardan sağlanan sağıcıların 1 Mayıs öncesi (29 Nisan) halka gıda dağıtım yapmak amacıyla gıda dağıtım taşıyıcılarının sonuca tabanından, bacaklar beklemiş. Arac çarşısı olan savaşı yerine alınmıştır. Olay kapatılmıştır. 6 Mayıs tarihli Arac gazetesini Millîyetli Fehmi Acarın yazdığı teklifi «tefrikası» yanında 5 sütun üzerine olan olayı şöyle vermiştir:

1. Yürden fazla gencin, cori, kol sebze pazarı meydan ve sokaklarında dövüş başlatmaları, ellerde bıçakların, yerlere düşenleri, korkudan düşkânlara sığınmaları ve birbirini kavıyalarının görülmüş. Halkın da panik kapısına neden oldu. Fovet, vurmuş başlangıcından bir kaç iki üç dakika sonra olay yerine Kaymakam Aydın Arslan'ın ve Baş Komiser Fahri Enişağ'ın yetirmeleri, arada ve yerinde hakim

büyük taktik kazanarak üstün müdahaleleri, doğması muhtemel kötü sonuçları dağıtım, otonom olan karlı olayları daha başlangıcından durdurmasını başarmıştır. Ve bir taraftan da polis ve Jandarmayı tam kadro gençler masasına ve belli noktalara kayarak sürdürülen geyik havayı yumuşatmışlardır. Olayın sanıkları olarak yakalanmış olan Ali Zayıfoğlu, Nihat Bıyıklı, Nezi Önen ve Fikri Ayhan mahkemeye tutuklandı. Başından harif olarak bıçakla yaralanan Fuat Salmas'ın ayakta tedavisi yapıldı.

Olay gününden sonra Kaymakam Aydın Arslan'ın, valilerin ve parti yöneticilerinin girişleri sonucu geçici de olsa barışın sağlandı. Olay çıkarmaya vadeden olma, şiddetçiler yazık şikâyetlerini yine yazarak geri aldılar. Ve böylelikle tutuklular da üç gün sonra serbest bırakıldılar.

Dizgi ve Baskı:
GÖRKEM EĞİTİM EVİ

1 Haziran 1978

BASINDA ABANA GAGAVUZZLAR

1.-1 Demek ki, çeşitli dinde Türkler vardı. Tuna'nın Karadeniz'e şımar kolları bölgesinde Gagavuzlar da, hâlâ dinlerini muhafaza eden Hristiyan Türklerdir. Banların Gagavuz adının «Kara Otuzdan gelmiş tabanın ediliir. Ama, gene bir tahmin olarak Gagavuzların Selçuklu devrinde bu bölgeye göçerek «Kerkavus Türkleri» olarak adlandırıldıkları ve bu adın sonradan ve sayı bir ibtili olarak «Gagavuz»a döndüğü de düşünülmüştür. Anımsak mutabakat olan şudur ki, eskiden olduğu gibi bugün de Gagavuzlar, hâlâ ve temelde Türkçe konuşurlar. Hem dilleri, hem antropolojik özellikleriyle tam Türklerdir. Ama bunlar Tuna boyuna Osmanlılar zamanında göçmüş değillerdir. Çok daha önceden yerleşmiş, Türk asıllı bir koldur. Çünkü Osmanlılar devrinde Rumeli'ye yapılan göçler ve «Evlad-ı Fatih» hareketi daha yenidir. Bu hareket, 19. ve 20. yüzyıllar için şekillenmiştir.

Karadeniz kıyısından batıya inen Türkler ve bu arada Tuna Türkleri üzerinde, rengin ve çok çeşitli kaynaklara imnek mümkündür. Bu arada Bulgarların tarafsız tarih yazarlarından da, bu konuda çok faydalana biliriz. Ama maksat sadece Enver Paşanın seccemesine ve bu arada onun soy aşına değinmek olduğu için, konuyu yaymakta bir fayda bulmuyoruz.

Hülasa, Enver Paşanın yedinci atası, Hristiyan Gagavuzlardı. Seccere tablosunda, en başta görülen Abdullâh Kılı, bu soydan. Müslümanlığa dönen ilk soy bütünü olarak bilinir. Aile içinde yapılan araştırmada onun hakkında edinilen bilgiler, zaten seccere tablosunda da yansır. Bu konuda, Enver Paşanın amcası Halil Paşa, derinlemesine hatıralarında şöyle anlatır.

«Bile gerc, dedem Mustafa Kapitan'ın Unkapanı'ndaki evinde, babam Kamil Bey, Hasan amcam, İbrahim amcam, konyak yerlerken, bir ocağı dinliyorduk. Atalarımıza ait konuşuyorlardı. Hasan amcamın şu sözleri hâlâ kuşanımdadır:

— Ceddiniz Kırım'dan gelmiştir. Kırım hanlarının sarayına öteberi ve bilhassa kadın eyyan satan bir yemenciyim. Bu yakışıklı, delikanlı Hristiyan olduğun için, hanım dairesinde kimse ondan kaçmamış. Bu sırada Kırım hanımı yakınlarından bir kız, ona gönül vermiş. Nihayet evlenmelerine karar verilmiş. Yemenici delikanlı Müslümanlığı kabul etmiş. Evlenmişler. Ya yemenci Rum değil (Rumen) değilmiş. Su halde Rum veya Ulah oluyormuş. Türkçe konuşan bu Hristiyan, Romanya'da yaşayan ve dinal Hristiyan olan Gagavuzlardı.

Bu evlenmeden sonra Ruslar, Kırım'ı istila etmişler. İlgat üzerine, ceddiniz, karısı ile beraber, Tuna ağzına Kilya şehrine göçmüşler. Rusların Romanya'yı legalinden sonra da dedelerimden Kahruman Aga, Karadeniz'in Türkiye kıyılarında Abana'ya hicret etmişler»

Verilen bu bilgilere göre Atadullâh Kılı, genceci olarak deloma satışı yaparmış. Ondan sonra da aile, Abana'da bu ticarete devam etmiş. Kırım hanı soyundan veya saraylı kadınlarından aldığı hanımdan, Kocaaga Kılı dünyaya gelir. Onu Kahruman Aga, Kılıoğlu Hüseyin Aga, Han Mustafa Kapitan (1778-1878) ve nihayet Hafız Kamil Bey, aile secceresinde takip ederler. Enver Paşanın babası Han Ahmet Bey (Paşa) bu Halil Kamil Beyin, Hasane Hanım isimli eşinden doğan oğludur (1880-1947). Hasane Hanımdan, 4 erkek ve 2 kız doğuya gelir. Enver Paşa da (1883-1922) 2 kız ve 1 erkek çocuk babası olmaktadır. Mahpeyker ve Türkân Hanımları Ali Bey. Ama son evlâdı olan erkek cocukunun yurdını görmeyenktir.

Bu konuya işlerken, şu Kılı soyadı üzerinde de biraz durmalıyız. Tuna, Karadeniz'e dokunmadan üç kola ayrılır. Bu üç kolun isimleri şunlardır: Kuzeyden güneye doğru Kilya, Sünne, Hırsilya (Ben Jor). İşte bu Kilya kolunda, «Kilya-Kilya» isimli bir kasaba veya yer vardır. Enver Paşanın atası buradan kök alırlar. Nitekim Enver Paşanın kardaşı Nuri Paşa, Soyadı Kanunu çıkınca «Kılı» - Kılıoğlu adını aldı ki, Kilyalı manasına geliyordu. Eğer Enver Paşa sağ olup Cumhuriyet devrine ve Soyadı Kanunu'na yetişseydi onun da soyadı «Enver Kılı» olacaktı.

Şeket Süreyya Aydemir
(Enver Paşa, Cilt 1, Sayfa 182, 183, 184)

Not: Enver Paşa'nın Abanalı elçisine değin yukarıdaki bilgileri Şeket Süreyya'ya, eski Bucak Müdürümüz ve tarih uzmanımız Nurettin Peker vermiştir. Peker, Kılı'de (Boskırı) an bir mahalleciği bu ailenin yaşamda kalan yaşlılarıyla konuşmuştur. Tarih yazarımız bu konuda ayrıca ayrıntılı olarak yazacaktır.

Gelecek sayımda yayımlayacağımız «Abana'nın Seccereleri ve Gelismesi» adlı yazısında Adil Tığhoğlu da Enver Paşa'dan söz etmektedir. Okurlarımıza duyururuz.

MEHMET SAZAK

(Baş 1. de)

«Oğrenciler tutuklandı, yine serbest bırakıldı. Valilik bu olayda da yasadışı işlem yapmaz. Olay, bakanlığa bildirilmekte yelir.

Okula 8 yeni öğretmen atandı. Milis grup tedbirleri, Geminin içinde, olay çıardırma dürtüsü ve önyargıları içinde kalem tekler. Olay günü yeni gelen bir öğretmenin dersine kimi öğrenciler girmez.

OLAY PATLAK VERİYOR

Mehmet Sazak, 12 Mayıs günü saat 11'de sınıfta ders verirken grup tedbirleri, Geminin içinde, olay çıardırma dürtüsü ve önyargıları içinde kalem tekler. Olay günü yeni gelen bir öğretmenin dersine kimi öğrenciler girmez.

Sonraki salden olayın, istenilirdi bürümün, kendisiyle telefon bağlantısı kurdugu Mehmet Sazak'ın dinleyişim.

«Laboratuvar değişiminde orta yapımı zili katında 1-0 arınyılı ders yapıyorduk. Konumuz «Eğitim Yönetimi» idi. Dersi ne halde olarak işliyorduk. Sınıfta olumsuz bir durum yoktu. Dersin sonlarına doğru sınıfta gıcık olarak 25-30 kişilik bir öğrenci grubu işiye yürüyüp girdi. Gençler bir yer olan bu laboratuvarın becmu sınıftaki sınırları arkasına dilediler ve ot sonra cömert baktırmaya başladılar. Ben kalemime «Hayrola» ne işiniz var bu saatte burada» diye sordum. «Ders dinleyecegiz» dediler. Ken di sınıftandı, kendi derslerini dikteleriyle paralellikini ayırdım. «Bu burada dinleyecegiz» dediler. Bu arada yanlarıma yaklaşıp, «Sıfırdan ve kimlikleri ni sordum. Bunlardan biri sorumu yumrukları saldırarak yanıtlayınca, gelen grup olduğu gibi üzerine cullandı. Bu arada sert bir cümlele vurulmuş olmalı ki, başından kan akmaya başladı. Öğrencilerin boğurtması sınıfta bir kaos (karışıklık) oldu. Ve aşağı yukarı bir dekilik bir boğuşmadan sonra saldırılar kopu doğru kocmaya başladılar. Bu arada bir silah sesi duydum. Arkada yalnız kalmıştım. Silah sesini duyunca masaların arkasına saklandım. Silah atan kişi araç MHP ilçe Başkanının oğlu 2. Sınıf öğrencisi Sadık Özdemir'di. Saniye yedi el silah atarak bence doğru bir sarjör boğuldu. Ancak, masanın altına saklandıktan sonra, kurgunlardan 30 arkamdaki duvara 2 el de öndeki masaya saplamış. Silah seslerinden sonra çevremi batındım. Kendimi yokladım ve önemli yara biram olmadığımı düşüncesine vardım. Sınıfta kimse kalmamıştı. Sınıftan çıkarak yönetimi yapmışız gecim, Bodazında bir ocma vardı ama, bunun kurtulma varlığı olasılığını düşünmemiştim. Boğuşma bir yere çıpmış olabileceğini düşünmüştüm. Başından kan akıyordu. Pencereden bakıyım dedim, dışarıda çatıya sordum. Durumu telefonla Vali'ye bildirdim.

— Sağlık durumunuz nasıl?

— Hastanede dört gün yatım. 15 gün dinlenince olarak çıkım. Kurgu hâlâ bodazım.

da ama sağlık durumum iydi. Doktor, kurgu hâmi ama gereğini duymadı. Ben de pek üzerinde durmadım.

— Olay izri çok etkiledi mi?

«Töresiz davranışlardan çekinmeden görevini sürdüren zorundayız. Eğitim kurumlarında demokrasi eğitimi sağlanmasını, bir yerde bu denli saldırılardan yılmadan görev başında kalmakla sağlanacağına inanıyorum. Töresiz grupların amacı, buradaki eğitim görevlerini, yöneticilerini yedirmek, bu okulları tampona burmaktır. Bu amaçlarını varan, mayacağı. Okullarda demokrasi eğitimi ortamını ne kadarına elura olan sağlayacağız. Ve okullarımız öğrencilerin okuyabileceği. Milli Eğitim amacına varıncı bir ve haline dönüştüracağız»

KASTAMONU'DAKİ ALTI KURULUŞ OLAYLA İLGİLİ BİLDİRİ YAYIMLADI

Yazın Gelecek Sayıda

GENÇLİK VE SPOR VE ANAYASA BAYRAMLARI KUTLANDI

19 Mayıs Gençlik ve Spor ve 27 Mayıs Anayasa Bayramları törenlerle kutlanmıştır.

19 Mayıs'ta Kaymakam Sahih Sarman'ın konuşmasından sonra gençlik adına İbnü'nü Lise öğrencisi Savaş Akkan söz almış, öğrenciler gürle okumuşlardır.

BİR MÜNÜBES DEREYE YUVARLANDI

12 Mayıs'ta, içinde üç kişi bulunan 44 A 522 plakalı münübüs, Boskırı - Abana asfaltının Manav Deresi kenarında yoldan çıkarak dereye yuvarlanmıştır.

BAYINDIRLIK BAKANI ŞERAFETTİN ELÇİ GELDİ

Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi, 21 Mayıs pazar günü ilçemize gelmiş, biraz dâlelele. İman yapımı gündükten sonra, Sinop yönüne geçmiştir.

Beraberinde sanetörümüz Mehmet Seydibeyoğlu ve milletvekiliimiz Sabri Tığlı bulunan konvoy kolonik bir halk toplantısı tarafından köprü başına dâlelele lakin altında kargılandı. THA'nın bültenlerinden gaza

CATAL ZEYTİN ve AYANCIRI TA DA OLAYLAR VAR

«Sagat Sahil Basi ve Ayanciri gazetelerinin yazdığına göre, bu iki esada de olaylar çıarmış.

8 Mayıs tarihli Sahil Basine göre bir çocuk ay içinde Catalzeytin'de 15 ilköğretim öğrencisi, Devkâkâri 3 vekil öğretmen, aykılarını bile alama don görevleri beklemek zorunda kalmışlardır.

15 Mayıs tarihli Ayanciri gazetelerinin yazdığına göre, 10 Mayıs'ta esada, çitay olaylarda yamınanlar ölmüş; Turut Öztürk, Ümit Özcan, Erkan Altınbaş, Vehbi Gütekin, Salih Kaptan ve İzzet Ünal adlarındaki 8 öğrenci tutuklanmıştır.

Bu esada haberi, mil cümlelerinde, cümle olayları ayrılmış olarak vermektedir.

BALIK BOLLASTI

Havaların ısıtılması üzerine ilçemizde balık bollastı.

Barbunya 50, İstavrit 20 ve Mergül 3 liradan satılmaktadır.

GENÇLİK VE SPOR VE ANAYASA BAYRAMLARI KUTLANDI

Yapılan gençlik töreninden sonra Lise öğrencileri, Beden Eğitimi öğretmenleri Ahmet Can yönetiminde spor gösterileri yapmışlardır.

Akşam üzeri Lise ile Abana arasında voleybol karşılaşması yapılmış, gece fener alayı düzenlenmiştir.

aminde yoldan çıkarak dereye yuvarlanmıştır.

Üç takla atma sonucu iki parçaya bölünen münübüsün içinde bulunan pasajerlere bir şey olmamıştır.

Köprübaşında kurulan tak'in altında yapılan kargılamada töreninde kurban kralıyor. Bakan Elçiyi Nabit Öztürk ve Sabri Tığlı arasında görüyoruz. (Foto Engin)

ARAMIZDAN BİRİ

SALİM YILMAZ

Konuşan: Hayati Tahsin Yılmaz

— Kitaplarının çoğunluğunu sol yarınlara adanmış. Sol nedir sizce?

— Bilirseniz dünyada ilk kez kapitalizm İngiltere'de çıkmıştır. Yani ilkel 3-4 retim araçları yerini makinelerle değiştirmiştir. Bu makinelerin endüstride yerini almaya gücünce işçi so kahlara dökmüştür. milyonlarca işçi işsiz kalmıştır. Bu işsizlerin yarısını bir ma kine yapabilmeye bağlamış tır. Bu dönemde işçi sınıfı 14-16 saat çalışırdı, e meki yok pahasına satınılm maktaydı. (Nasıl ki manifest tur devresinden makine devri ne geçişte bir işsizler ordus ıya karşılığında, bugün ü bilgisyar devrinde de ar bi durumda karşılığını bul unuyoruz.) Bu aşamada Karl Marks diye bir toplums u ortaya çıkarıyor. Diğer ki şçiler makineleri kırarak ve kendi devletini kurarak tır! Gerçekten yer yer işçi sınıfı makineleri kırıyor a ma, kendi devletini kuramı yor (...).

— Söylenti kesiyorum Çok meraklı da. Değiştiriy orum soruyu: Solu ilk keş nasıl ve nerede karp karşıy geldiniz?

— Bilirseniz, biz Türkiye'nin geri kalan bölgelerin den Orta Karadeniz'i biliy oruz. Orta Karadeniz'de de nre dürtül bir endüstri yok. Biz bu endüstri illele rine geldiğimizde, Avrupa iş ç i sınıfının kafa gücüne de sahip değdik. Biz Avrupa' ya (güçlü kesimlerden) geld ik. Kimimiz büyük kentli kaldırımlardan, kimimiz A nadelinin bir köyünden.

— Nâzım Hikmet'e nasıl tanıştınız anlatır mısınız?

— Bir arkadaşla karıştı rdık burada (Holanda), Ka ravanda (yürüten ev) be ra ber kalmaya başladık bu ar kadaki. Bakım ki, Nâzım Hikmet'in bir sürü kitabı var kitaplığında. Oysa ki Nâzım Hikmet'i bize vatan haini o larak tanıtmışlardı. Ben, bu zamanlarımda bu kitapları koru koru göden geçirme ye başladım. Bakım ki bu adam bütün gibi geçim zor lukları olan Anadolu insa nını sahip çıkıyor. Bugün bi liyoruz. Nâzım Hikmet'in kitapları Türkiye'de ve dün ya'da satış rekorları kırıyor. O namanki Türkiye, Nâzım Hikmet'leri anlayacak kafa yapısına sahip değdi. Ada mı pis pisine dama (tutuk ları) attılar. O Anadolu insa nı ile damda karıştı ya verdi (benim Avrupa'da kar şılaştığım gibi). Damda boş durmadı. «Memsaketinden İnsan Mammaları», «Kuray Miliye» gibi yapıtlarını dam da verdi. Va-La henberi ye tistirdi. Hapisten çıkınca, askerle alacağını diye har caya çıktık. O yüzden can havliyle kaçmıştır. Okuden. Arsa ilkesi ile bağlarını ko parmadığı günlerinden anla nılmaktadır. Sonra Nâzım Hikmet, 1926'da Kurtuluş Savaşı'na İnebolu limanına çıkmakla katıldı. YAŞAMAK GÜZEL SEY DE KARDE- ŞİM romanında ilke dışı daki anılarına yazmıştır. Tüm yaşam öyküsünü bilme

yen ilke. Bu romandan bir sey anlayamaz. Amı gita bir eydir bu roman. Bakım İ nebolu'ya çıkıştan sonra ne diyor. İnebolu rihimuz, mendirekiz. Vapurlar açıkta demirleyip yolcularını balık ç i kuyuklarıyla karaya çıkarı yor. Pirinçli havalarda vapu rlar durmadan geçiyor İnebolu önlerinden»

Berberinde Va-La Nureti nin var. Spartaküslerle kar şılaşıyorlar İnebolu'da. Spar taküler, bilirseniz Alman ya'da Hitler'den önce bir düzen kurmak istiyorlar dı. Bunlar, karşı gücüne ta manen yok edildiler. Bu Spartaküsler İnebolu'da Na zım Hikmet'e Va-La Nureti ni'ni etkiliyorlar. Yani sen ya- lın düşünceleri açıklıyorlar (...). Biz, geç de olsa, bir Orta Karadenizli olarak Na zım Hikmet'in ne demek is-

tedigini anlamı bulunuyo ruz. Örneğin ben 1977'de tme gittiğimizde, Nâzım Hik met'in anlatıldığı aynı İnebolu böylüsün aynı pazar yerin de, aynı ilkel yapıtlarıyla gürdüm. Tullamda, bağı n da, bahçesinde ürettiği ürün leri sırtında pazar yerine ge tirdiği gibi, yere döğü ser miş, davarına dibiye çöme miş alıcı bekliyordu. Yani İ nebolu pazar yeri yürekler a cıydı. 1926'da neyse 1977 lerde de öyleydi. Demek ki çık ar çevreleri ve selile mü teğallihesi halkını aradan el li yılı aşkın bir zaman ge çtikten sonra yine de uyuta bilmisler. Yani Nâzım Hik met, bende çok derin bir iz bırakmıştır. Kitaplığında tüm yapıtları vardır. Kend i eslerinden kasnak gibi de bir plak.

Söyle diyor Nâzım Hikmet' İnebolu üzerine:

İnebolu gördüğüm ilk

Anadolu kasabası. Anadolu

kaylı kadim da ilk önce bur da görülm. Pazar yerinde gördüm onu. Sırtındaki o- dan yükünü indirmeden çö melindi duvarın dibine. Ka- bağundan çıkması kocaman İ- ki kapımlığa benzeren ayaklarını gördüm. Ellerini gördüm: Odan yükünü ur- gaom tutan mübarek elleri halatın sapındaymış gibi ofekli, beşik sallıyorlarmış gi- bi asabek ve sefatlıydılar»

— Abana'ya hemen her gi- diğimizde hep de tutulan bertakım sloganlar ortaya at ınız. Emekçiler, Orta Kara- denizliler gibi. Son gidişin- de de Gagavuzlar çıktı or- taya. Bunları açıklar mıs ınız? Emekçilerden başlaya- lım önce.

— Bilirseniz, biz Orta Karadeniz'de çalışan bir sı- nıf değdik. İşçi sınıfı değdik. Arrupaya geldik, en- düstri kollarına geçtik. İlk iki yıllıkta geldiğimiz bu- ryalardan dönmeydik. Çünkü buradaki sosyal olanaklar bambaşka. Böyle bir olanak hiçe Anadolul'da tanınmadığı için, geleceğimizi güvence al tına almadan dönmeliyeceğ imiz de yok. Şimdi geldim e- mekçilik konusuna. Burada- ki işçilerin yüzde sekseni an- nayı işçi. Demek ki bir tu- rada sanayinin bir parçası, bir emekçiyiz. Türkiye'de buna işçi denir. Biz ise emek ç i diyoruz. Yani kibarcı, e- meğini satan işçileriz. İline gittiğimizde, gördüm ki, Av- rupa'daki arkadaşlarımızdan çoğunun bu düşüncelerden haberi yok. Bu arkadaşlarını da etkilemeye çalıştım. Eki- jedim de. Arkadaşlarım e- mekçi oluklarını bilinceine vardılar. Berber toplantılar yaptık ve emekçiler sloganı kolsayra tutunda

— Orta Karadeniz?

— Bilirseniz, ben kendim- i yenilemeye Marksizm'den başladım. Tepeden başladım. Aslında tabandan başlamak gerekirdi. İnsan kaynağı ne- rede bulursa oradan başlar. Bism önümüzde Marksizm çıktığı için, biz oradan baş- lıydık (...). Hakkım ki, Türkiye'nin en geniş doğai kay- naklarını sahip Orta Kara- deniz -İzendiye bölgesi- niçir bakımından idlememiz. Biz, Filyos çayından Kınır- mak hindersizine kadar (e- ta Karadenizli bulunuyoruz (...)). Yatırım programları- nın Doğu Karadeniz ile Batı Karadeniz arasında bölgele- ri bölgeye ayrıldığıy. Burada Zonguldak, doğuda Samsun ve Trabzon bizim başlı al- yorlar. Bugüne kadar ne yo- lunur yapıyor ne de liman- larımız. Örneğin 1947 yılında yapılmasına karar verilen 34 limandan yalnızca Orta Ka- radenizliler yapıldı. Or- ta Karadeniz'den bir millet- vekili çıkarmasaydık, bugün yapımızı bağlayan bu liman lar hiç bir zaman yapılmı- yacaktı. Sahil yolu diye Do- ğu Karadeniz'den Sinop'a ta- dar gelen yol, orada balyor. Orta Karadeniz'e bugüne dek kimse sahip çıkamamış. Biz, nasıl olup da bugüne dek a- yutulabilmisiz? Yatırım prog- ramlarından Karadeniz Bol- gesine ayrılan pay yüzde 3,6'dır. Bu pay tüm Kara- deniz'e yapılmaktadır. Bu yü- de 3,8 yalnız Orta Karade- niz'e ayrılır, biz bu yatırım payıyla yine kalmamıyız. Bilirseniz, geri kalmış bir bölgeyiz. Tüm insanlarımız göç etmek zorunda birkil- miz. Biz, 1936'dan sonra köy- lerimizin nasıl boşalıp da bu- yuk kentlere aktığını göleri- mile görecek (...). Bizim ta- kniklerimiz buradan ileri ge- liyor.

— Gagavuzlardan da söz ediver bir-iki?

— Bilirseniz ben çok o- kurum. Kendi kendime biz Orta Karadenizlilerin Anado- lu insanından, Dünya insa- nından çok ayrıcalık oldu- ğunun bilineine vardım. Biz onlardan daha toplumsu ve

daha aktif oluyorum. Antu- polojiye de daldım. Orta Ka- radeniz halkının anayurdu- nun heresi olduğunu, nereler den geldiğini araştırmaya başladım. Sevkât Süreyya Ay demir'in Kızlar Paşa yapısını okurken, Hun Türklerinin bir kolu olan Gagavuzların yüz yıllarca önce Abana'nın E- sine çayı yüzüne yerleştik- lerini hayretle okudum. Bu beni çok etkiledi (...).

— Avrupa'dan ne zaman döncekisiniz?

— Elbette bir gün Orta Ka- radeniz'e dönceğim. - Mavi aynasında suların boy verip görünceğim. Bu gördüğümü tescil bilgileri pratik çeli- şinde uygulayabilmem için para gerekirdi. Biz şimdi o parnasal gücü de sağlamak üzereyiz bir gün hepimiz güçlü döndüğümüzde, bur a- da gördüklerimizi elbette uy- galayacağız. Limanlarımız ya- pılıyor. Yolunuz geliyor. An- kara-İnebolu yolu bağlanı- yor. Kafa yapımızı değiştir- yor. İnsanlarımız bilincelen- yor. Abana'da bir endüstrinin doğ ması demek, gurbetçilerin ye- niden Abana'ya geri dönm e- si demektir. Bugün, Abana- da geleceğini güvencde gör- meyen kişi, dışardaki işini bırakıp gelmiyor. Ne zaman ki, belki kamburlaşıyor, ya- şlanıyor, burnunda toprak ko- kuyor o zaman geliyor. Elin- de tesbih, başında takkiryi

İNEBOLU GAZETESİ ÇIKIYOR

İnebolu Gazetesinin yayı- nına ara verdiğimiz duyurdu- ğumuz haberle ilgili olarak İnebolu Gazetesi Sahil A- ziz Kirksekiçoğlu'ndan bir etekips yazısı aldık.

Bu mektubunda Kirkseki- çoğlu, CHP'lerin son za- manlardaki tutumlarını «pro- test» amacıyla gazeteyi ka- pıtmaya kararı aldığını aneak işçileri Hakanlığın güvenc- sine altında bu kararı kal- dırdıklarını, kapıtmaya kara- rının bircek hemşehriyi iz- diğini belirttikten sonra ga- zetemizin, söh edilen haber- de İnebolu Gazetesinin tutu- musu eleştiren görüşlerine karşı çıkmaktadır.

Sayın Kirksekiçoğlu'nun görüşlerini yayınlayabilme- miş için «teklipini mahke- me elyle göndermemiş» sah- k veritiz. Kendisi ne kadar sa- ğ cı, ülkenin kurtuluşunu sa- ğı egemen olmasına bağı- yorsa, bizim de o kadar sol- cu ve ülkenin kurtuluşunu solun egemen olmasına bağı- ladığımız kendisine ve oku- rarmıza duyurmuş ikt.

İSTANBUL (ÖZEL)

Gazetemiz başkaya verilir- ken, İnebolu Gazetesi Sa- hili Aziz Kirksekiçoğlu'nun «prostat-tan İstanbul'da bir özel klinikte yatmakta ol-

artık vâminin yolunu gördü- yor. Biz böyle değil, dinç o- larak dönmek istiyoruz Aba- na'ya. Toplumumuz yararlı olmak istiyoruz. Ülkemizin hize ihtiyacı var.

— Başkaca diyeceğiniz var mı?

Benden önce iki büyük sa- yın ağabeyimle yaptığım is- konuşmalarla Abana'daki reyitlerin Romalılardan kal- dığı belirtilmiştir.

Zeytinlerimizi İYONYALI

MİLİTOSLULAR dikmişler. Sonra Romalıların işgali ile Romalılar bism toplamaya başlamış. Anadolu insanını da Selçuk Türkleri kurtar- mıştır bu talandan.

Gedos-Kolejlerde hatıra kalan asrık ziyârsarı ve Harmanos. Değirmençikler ve Poyrazlardaki asrık çı- narları Milatosluların hatı- rası olarak saklamak ve göstermeliyiz.

— Tüm Avrupa'da çalışan arkadaşlarımız ve özellikle geçimini bugün Abana dışı- na geçiren yurtseverlerimize ve eileki yurt köçerlerine, An- karalılara, Marmara Adaları- na dağılan Abanalılara da ye ri gelmişken hürmetle selâm- liyorum. Orta Karadenizli ce- fakâr halkına ve Orta Kara- deniz'in geleceği için çalışan devrimci yurtsever güçleri- me selâm ve saygılarını sunmayı bir borç biliyorum.

1 Haziran'da (bu- gün) ameliyat olacağı öğre- nilmiştir.

Geçmiş olsun der, sağlıklı- lıdır.

BOZKURTAN

GELİYORUM DA

ÇIKIYOR.

«Bozkurt'a Baimevi Kurul- du» başlıklı haberimizde «Bozkurt'tan Geliyorum» ga- zetesinin artık çıkıyacağını yazmıştık.

Kurulan basımevinin gezm e- ye gittiğimizde, gazetesinin çık- tığını belirterek, gazetemiz- deki ilgili haberin yanlı ola- rak yayımlandığı kaşkusunu uyardırdılar. Bu konudaki duyuru yazılarını kendi gaz e- telerinden yineliyelim: «...Ba- sun ve dağıtım güççükleri, ga- zetedeki eleştirilerden dernek yöneticileri ve gazeteye yar- dımcı olanların tedirgin edili- meleri, abone ücretlerinin toplanmasındaki güççükler (...) nedeniyle (çıkartılma- yı) kararlaştırılmış bulunuyo- ruza» Bu (ümiden yine de aynı anlamı çıkartıyor.

İlgili okuyucularımıza Boz kurt'tan Geliyorum Gazete- sinin yayını sürdürmekte olduğunu ve Sahil Sesi'nin de ilk sayısının çıktığını duyuru- ruz.

KRAL ÇİNİ İMALATI
SELÂHATTİN ÇEVİK

— Her çeşit taş, künk ve mardiren —

Avrupa sistemi makineleri imal ediyor

Bütün inşaat sahiplerinin evlerinin güzelliği için is- tedikleri desenli yaratıcı hakiki KRAL ÇİNİ İMALAT. ÇİSİ müşterilerine hizmet etmekten gurur duyar, say- gılar sunar.

Cevizli Cad. 32 Tel.: 61 ABANA

Aramızdan Birinde Gelecek
Sayımızdaki Konuğumuz :
MEHMET ALİ MOĞOL